

САНА ОЛОХ

Чурапчы улуусун ханыата

ХАҢЫАТ 1931 СЫЛ АЛТЫННЫ 15 КҮНҮТТЭН ТАХСАР

2015 - удууска Олонхо сыла

2015 СЫЛ
БЭС ҮЙҮН

6

КУНЭ
СУБУОТА
№57
(11067)

СУБУОТУННЬУККА КҮРГҮӨМҮНЭН!

С.А. Новгородов аялын **Чуулгын орто оскуулгын** үлдэлтээр

Одлугуулинаагьы "Күнчээн" үлүһаан коллэктива

Цуранчи, таары техникеский колледж коллективна, устудьоннары

“Аргынсаана” аялалдмалар көхтөөх общественниктар, патриоттар

Киин болууналар сыбаалка субмүчүлүгү

“Сахателском” сыбаалка ырыастааһыныгар

Чурагчтайгаар оёд спортивнай өсүүшлэлтэйгээр
хүрэг агуулахаар 1100 нийжүүлж өгөхөд

Магаддайыга үлс-хамнас тигинэс. Бүтүн
манна аңкы тутуу бирлэгэлэрин сэргэ,
С.А. Новгородов аатынан орто оскуоланын
50-ча үлсһингэ, Одьулууннааы
"Күнөөн" уһууаан 10-ча киһилээх
коллективна сана тутулубут балааны
уонна плакатниктары, күрүөлэри кыраас-
калыы кэлбиттэр. Оттон Чурапчытааы
техническэй колледж коллективна,
устуьуоннара 3000 миэстэлээх
көрөөччүлэр олорор миэстэлэрин
барынан санардан тута сылдьышлар.
Салайааччылар Н.Н. Максимов уонна И.Н.
Седалищев билиһиннөрбөтүлэрингэ, муус
устар 22-с күнүттэн баҕаналары
хатырыктааһыны саҕалаабыттар. Онуоха,
1080 баҕаны хатырыктаан туруорбуттар.
Күн аайы манна 30-чыллы устуьуон

тахсан практикдарын кэмнэр үлэшилэр. Сүрүгүтөн, электрик, тазы-
снабжение уонна тутуу отделениетыгар
үөрөтөр оҕолор сылдьаллар. Кэлэр
идиэктэ үлэлэрин түмүктээн,
хамылыһыаҥа туттарар былааннаахтар.
Тутуу салаатын 1-кы куурсулар үөрөтөр
кыргызтар — Алена Соколова уонна Алена
Васильева тоһоҕо, отүөт тутаннар,
уолаттары кытта тэҥнэ үлэли
сылдьалларын биирини көрдүм.
Муостатын, олорор ыскаамыйалары
барытын халтаһыннарынан тутан,
бүтүнүттэн анал муос олохтору тэҥнээн
эрэллэр. Онуоха, Россия былааҥар
майгыныһаппа, манан, халлаан күүх уонна
кыһыл өмтөөх муос олохтор атарылган
оһоһулуохтара.

Ити курдук, хас бириднй тэрийгэхтэр, нэһилнэк уонна улуус дьаһалтата сыһыарыллыбыт объектарга уонна территорияларга күн ахсын субуотунуукулары тэрийгэхтэрэ. Улуу олонхобуттар аһаммыт республикатааҕы аһаахха улууспут киинэ дурбунт-тунбут курдук ыраас, күөбүнн чэлгитим, сибээскэли симэтэн көрсөрүтэр бука бары турунарыт наал.

АЛЕКС. ЗАХАРОВ.

Гостехнадзор и хитинээр
ИРДЭБИЛЛЭР ТУТУҢУЛЛУОХТААХТАР

Саха Оросуубулукутунгар
бойтуг хаамар мисьянаады
уонна техникэ атын
корупторун техникескэй
туруктарын хоптурусууур
управление сивийиччытыан
Ил Дархан Е. А. Борисов 2014
сыл алыанна 27 күнүгүн
Ыйаадыын, бипр дойдубулаах-
пал Николай Николевич
Полов аамаагыта.

Книги бу кутубхонада сакланып упрасканыктан ийгилик билгизин улуска угуллар инспекция улусин билгизиде „Сага оюк“ хабарг редакциялар сыйлан инспекция билгизиде.

– Россия үрлүгүн сыйыкта
түтүмдүү турмушка — тырах-

тар, бэйлэг хаамар (самостоятельный) мессинг ахсаан эхлүүлэн нйр. Холбоур, 1998 сүүлэхх 14049 баар элбг бүхэлдхн 2015 сүүл 29862 буулд, нхн тгүл эхлүүлн. Конституция

[illegible]

уламгери тодорор. Ону таһынан үөһө этилибит ирдэбиллери толоруутун хонтурууллуур, көһөччилөргө административнай мисралери туттар. Кордөбүл, ирдэбил уларыта турар. Холубур, биллгити психикага экологияга кулгаша суох буолуутун, дьон корубууһагар малхотук дьаһылын аччанына соруга турар. Улаханньык тыаһыра, куһаңан (буортулаах) салгыны күөскө таһаарга бобулар.

Советской Союзы гостехнадзор ургамнара 1958 сыл муус устарга ССКП Кинн Комитетин уонна Министирдэр Сэбиетэрин Уураахтарынан тэриилибиттэра. 1961 сыллаахха сырийа государственной технической хонтуруолуур сулуусууатын баалаһынната бигэсэммитэ. Итинэн тирэйдэр РСФСР государственной тыа сиригэди технической надзора уонна РСФСР Министирдэрин Сэбиетин итинэн государственной инспекция бээр буолбуттара. Союз ыһыллыбытын кэиниттэн гостехнадзор ургамнарын үлэлэрэ бигэ нормативнай-правовой төрүтэ суох үлэлибиттэра. Российскай Федерацията Правительствоота итинэн бэрэрдэктинир, тупсарар

саялтан, 1993 сэл ахсынны 13
күнүтэр 1291 Нелдэх Уураагын
билигин үлэллэр баялагынаны
ылыммыта. 2011 сылга госуларст-
венний техникеской надзору
регионар бойлорэ
доторолорутар туһаайылыбыт
Федеральный союзон тахсыбыта.
Итинэн оюогуран, билигин
ороспуубулускыбитигэр бойлорэ
хаамар массынналары уонна
техинию апын көрүтүөрүн тех-
никеской туруктарын
хонтуруолуур управление
тэлиибитэ.

Үйлээ эгшитим курдук, ирдэ-
бил уларыйга туар, регионнар
урагшарынан араастаһар.
Билиги өрөстүүбүлүбүгүнүгэр
билигин үтэллир сокуон
игэбэстэрдээх. Управлениебыг
тэхэниэни хонтуруоллуур
боломуончуйа сокуонун
бырайыаһын боломзон, Ил
Түмөн көрүүтүгэр,
бигэргэтипитигэр килтирбигэ.
Бамыйын 27 күнүгөбүссессияда
бастагы аадыһын ааста.

Билигийн удирдлага ийнхөн
улуустарга үзлийн 30 инспектор
баар, 1994 сүүлэхээ 36 юмни
үзлийнэ. Одоо, ахсаан олгуур
анчаагбыл. Хонгуруулуур,
хорон-нэстэр тэвчээлснэгт алби
тувчлан, инспекторлар үзлийнэ

женир. Үбүлөнүбүт республика
бырамыттан көрүлсө.

Чурагны улуулугтан бийснэ
1608 төхөөлөвч уудамч турар.
Ийнхэн бэс хайлн 1 күнлүлэ
турулуган, техничэсэй каруул
969 ааста, ол эботор 60
бэс хайлн ааста. Сан

бүрэлтэгийнхэнээр. Санхүүгийн
регистрарийн ламмт -- 121,
учиртан ухуулбул 30. Тог
ийнхэн 1 күнүтэн 30 күнүт
рон туран улуустарга „Тракс“
операция бастахыг таби, баян
ийнхэн 1 күнүтэн 30 күнүт
рон нээх таби ынхынхэнээр
Бу дундхал тырхастарга, бөгөөд
хаамар массынхэнээр, кинсорт
холбогор бүрэлтэгийнхэнээр
тухайнхэнээр суулган сүүдэр
кутгал суух буюулуул, тууль
эйгэнхэн харьтаахынхэнээр
туульхэнээр.

Чурагчы улуулугар та
халкыны испатын үлсөргөртү
тулар техникелер сыйлап
эбиле туралларыттан, оңорон
таһаарылызара үрүүүрттө
үөрөбин. Иисе
туһаначчыларга бары үчүэйи
бадарабын. Суолут кон
буолукотун, үлсөт үү
түмүктөз буолуптар, техника
дропт саарашаммаһыннар.

Князь Алексей СЛЕПИНОВ.

Тыя хаһаайыстыбата

20 ГЕКТАРЫ ИЛИИЛЭРИНЭН ЫСПЫТ ИГИРЭ УОЛАТТАР

Бу уолаттары икки
сыллаабыта биир ыстатыйабар
ахтан турабын. Бу сырыыга
кинилэр тустарынан арыый
тэнитэн уонна кинилэргэ
олобуран күөх ыһыы, бааһына
үлэтин туһунан салбыы санаа-
ларбын суруйуум. Оччолорго
бу 10 эрэ саастаах игирэ уолат-
тар хайдах 20 гектар изиннээх
бааһынаба эт илиилэринэн
бурдук ыспыттарай? Кинилэр
кимнээхтэрий?

Волжск уезинин Влентин Макаромтар (халасатгута) бийин Сынган Улсын Күсөлүн оёкүлэлчилер 5-е кылашны бүтүрбүтөр. Кийинер аңалара С.С. Макаров – дээр фермер. Бийин уонсада 110 тобо ынах сүбүтүнү кыстаган сын тайаарат. Ол ийиткен, “Чураччы” кооперативин 50 гектарфорт борусуна борооскүлүрү арендада ылан курбур. Семен аастын күбүн республикатаады “Ас-уян-2014” атына эртин дүкөрбүнчилер кытан, бийиний халыйныстыбыр ортокуртар бастабыла.

Эдэр ыаллар ийектэри Энни Борисовна —

[illegible]

Воспользовавшись Вилдик 20 тестированных
большинствами тигров-гостей испытательного тулуш
издателя Сомон минимизировать изобретения.

[illegible]

осустанан, 3 күн куурлудуруптут. Бийр таммах ардыа ыларбакка рулоннаабылгыт. Барыта 250 устуука рулон килбитэ. Бийрүтүтүн ылааһына аа-дьуо 3 центнер буолара буолуо. Ааһар даҕаны ини. Оччотугар 75 тонна куоһ маассаны ылардьым.

Бүгдүгү ичинен ыбарга алам үрөспүгө. 1989 сылыаха 5 гектар жерингө ичингөк оттолулубут бааһынага бийигингө, кыра оңокорунгө ичингөк ыстарбыга. Сигосингө кыра ичингөргө жуаң, быларгылыы хама сыйдаң ыспылыңгө. Күтүн ыһылыып хойуутук үүмүгөтгө.

Дээд, илүүнх. Олус судургу. Кыһаннаах, сапаттаах юраа да оңолор бурдугу илиингэн хэлхутук ыһахтарын сон эбит. Сөүлөгтэ да сүсх. Олусаа сорох дэжэ-Аата сүрүн! Бу сайдылгах 21-нэ үйгэр бурдугу илиингэн ыһа сүдүлэххит дуо? Кыбысталаа да борлогонн сөүлөгтэаар быһаан, үүнүүтэ мөлтөх бусуло-дөхсэрин сон.

Элгийг трийбиг: Холобур, Семен селенд
сүх дин ыснпаца буоллар, ити 75 тонна
куох үүтэйигтэн мэллйор, ити эсэҥэ
тоннатын 6-һы да тыһыһыҥча солкуобай
атыһабыта буоллар, 450 тыһыһыҥча солкуо
байта тууро эгэ. Онтон 75 тонна куох мээс
3000 кормоодияҥаца тэнг,
кормоодияҥанан 1 киһи үүтү ыһыҥ. Оҥо
киһи үүт сыһытын ортогуһан 38 солкуоба
йыһан ыһахаа, 1.140.000 солкуоба
сыһалаах үүтү ыһыҥча тэннйор. Аһ
ороскуотун ааһыаха. Туск баар үлэһиэр
халбур, 5 буочука (1 тонна) салорҥон
туһамыг буолуһааһына 45 000 солкуобай
тууро, 1 гектарыгар 2 центнери ыһааһына
тонна, 1 киһи снөм субоодияҥанан 2 сол
куобайтан орто; Ончолутар снөмүз 500
барыта 65 тыһ. солк. толүүр. Баһар ону, амор
тзациялары 100 000 солкуобайына
аһыаха. Ырмас барыһа атыһааһаҥына 35
000, үүтүстэй аһааһаа, буһаһыҥ да молуһу

юрингэр чутаһыа. Чо, баһар, ону илгэрийиш да ылгалахха, үүтүгүн 500 000 салгуубай дохому ылбыыда тэнгэһиэ.

Ойгон сөзлөк ынан ыспыта буслар, сөн биір 2 күнтөн итсүлсү сүх юмтс ыһыа. Эбийтин арешатын талуо этс. Сөзлөктын баран ыһыт, иһтсөн бирсбит биреметин, ороскуотун ашлакка эрс. Аһы иһиһтс ыһыт үүһүтс мөһтөх бусуо дөн ойрбүр бугатын сыһа. Онно уруксүтсһ холобурдурум.

Орлообул суруйбутум курдук, 1936 сыллааха Бүлүү Уолутугар I.C. Таппар дигэн биир кылаас үөрөбү сукх сава киһиэ. I тектар онытка ачыммыт участанан 12 тоһу 8 центер доһимисин хомуйан, аан дойдун рекордун олуктоон турар! Билин чуралчылар 1937 сыллааха анараа онуһуһан, аһынан үлүһүн, илинин иһа 8000 тектар юригэ юһүтүк баһыһа бурук ыспыллыт; Бэйби, 2015 сыта тыһыһамаган таһса араас маһкаһах тыраактарыдах эроорбин; бориһибин 1722 тектар быһаан оннулар 1489 гааны эроһаа билеһаһахтыһын билэрбинит. Тохолук хаальһыйһый? Аһы биһри ойдоһуум. Аан дойдун туск баар ото-маһа барьта ханнаык отоһуута сукх сирэ түсүт сиомоттон үүтү сиридийон таһсарын ойдоот. Ожонкини с ыспыл сиомоттон азыйах бурдук үүлүттөн ойдобул букапын сыһа.

Бу суруйуубар олохуран түмүт
оноробун. "Сөнгөм сук буолан, ыһа
ыһаппын" дьон ойлобул тордуган саны.
Онно бу – элэр фермер Сэмэн Макара
уолаттара Волюйлаах Владик үлүс
тыһаах холобур буолар. Конкрет
дэҕэһи бу уолаттаран дьон сук үлүһү үтү
дөөн үүтөн таһаахтара дьон күүһү элэр.

Ирина ПОНОМАРЕВ

Ходотаскада: Гуорини-Бини
Бетарыфхалнар: Суодор - Сталинград
комусобита, Григорий - Дурина сулуу-
лабыга, Мисаки - хакус барсагата,
Кулума - улз-фран, Ортоку ийбэро Балшаи
Мисакейбиги.

A black and white photograph of a CAT 320D excavator at a construction site. The excavator is positioned on a pile of rubble, with its arm raised and bucket open. Several workers in hard hats are visible around the machine, and a large pipe lies on the ground in the foreground.

**ЧУРАПЧЫ УЛУУХУН
ПРОКУРАТУРАТА
ИЙТИННЭРЭР**

И.В. ЯДРЕЕВ, улсуус прокурор, юстиция алын субэһитэ.

8914-221-2603

Архивах орно огулматтын коллективд.

ХАҢЬАТ БЭЧЭЭЖЭЭ БЭРИЛЛЭР ГРАФИГА: 16 ч 00 м. БЭЧЭЭЖЭЭ БЭРИЛИЙНЭ: 16 ч 00 м. "Сана ослс" редакционной-издательской холбоууха 5.06.2015 с. офсетта бэчээтгэннэ. Аадырыһа: 678670. Чурагчы сэл, Карл Маркс уул., 25 "а" Индекс: 54907. Ханыат ндизлэлэ үстэ: оптуоруунуунка, чэллэргэ уонка субуотата талхор.

● ● ●

Срочно продано ВАЗ-2109 2002 гв., первый привок, тонировка, литые, музыка, сигнализация, комплект зимовальных колес с дисками. ХТС за 100 тыс. руб.
Тел.: 8-914-101-33-32.

“Сага олюх” редакцијата.

Гулшенлар, Бурианишлар,
Васильевлар, Сисиевлар.

41-332, отдел пар - 41-265, 41-358.
sanaoloh@mail.ru, сайт: sanaoloh.ru

Тирэх 1850.
Нягт сыаната: 10 сол.

Саға олох

Анотация: автор рассуждает о возможности познания истины и о том, что такое истина. Сформулированы авторские взгляды на истину, а также на то, что такое истинное знание.